

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

283

Vragen van het lid **Jasper van Dijk** (SP) aan de Minister van Buitenlandse Zaken over *levering van munitie met verarmd uranium door de VS aan Oekraïne* (ingezonden 11 september 2023).

Antwoord van Minister **Bruins Slot** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 23 oktober 2023). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2023–2024, nr. 30.

Vraag 3 en 5

Kent u de opvatting van het Internationaal Atoomenergieagentschap (IAEA), dat het gebruik van munitie met verarmd uranium op lange termijn voor burgers nadelige gevolgen kan hebben, zoals ook bleek na de invasie in Irak?¹

Erkent u dat de conclusies van het IAEA voldoende moeten zijn om van het gebruik van munitie met verarmd uranium af te zien? Bent u bereid dit onderwerp in de Algemene Vergadering van de VN aan de orde te stellen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 3 en 5

In de *issue brief* van het Internationaal Atoomenergieagentschap (IAEA) waar u naar verwijst («Assessing Effects of Depleted Uranium: The IAEA Role») wordt gesteld dat het Agentschap na gezamenlijk onderzoek met de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) en het VN-Milieuprogramma (UNEP) heeft geconcludeerd dat de aanwezigheid van residuen van verarmd uranium in het milieu geen radiologisch gevaar vormt voor de bevolking van getroffen regio's.²

¹ Assessing Effects of Depleted Uranium: The IAEA Role, zie ook bijvoorbeeld SP, juli 2003, «Verarmd uranium maakt duizenden slachtoffers» (<https://www.sp.nl/tribune/2003/tribune-72003-verarmd-uranium-maakt-duizenden-slachtoffers>) en Verenigde Naties, 13 januari 2011, Resolutie 65/55 (<https://www.un.org/en/ga/65/resolutions.shtml>), «Decides to include in the provisional agenda of its sixty-seventh session the item entitled «Effects of the use of armaments and ammunitions containing depleted uranium»».

² «Assessing Effects of Depleted Uranium – The IAEA Role,» Issue Briefs (International Atomic Energy Agency, april 2009), <https://www.iaea.org/sites/default/files/iaearole.pdf>.

Vraag 4

Herinnert u zich uw steun aan resolutie 65/55 van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties (AVVN) over de gevolgen van gebruik munitie met verarmd uranium die op 13 januari 2011 is aangenomen, waarin besloten is de gevolgen van gebruik van munitie met verarmd uranium te onderzoeken?³

Antwoord 4

Ja.

Vraag 1, 2, 6 en 7

Wat is uw oordeel over het bericht: «Munitie met verarmd uranium naar Oekraïne»?⁴

Hoe oordeelt u over het leveren van 120 mm munitie met verarmd uranium door de Verenigde Staten (VS) aan Oekraïne? Hebt u de VS op de hoogte gebracht van uw inzichten in de risico's voor de volksgezondheid? Zo ja, wat was de reactie? Zo neen, wilt u dat alsnog doen?

Deelt u de mening van Nederlandse Vereniging voor Medische Polemologie (NVMP)-Artsen voor Vrede dat Nederland het gebruik van verarmd uranium uitdrukkelijk moet veroordelen?⁵

Steunt u nog steeds de «voorzorgsbenadering» inzake verarmd uranium? Zo ja, bent u het eens dat een internationaal moratorium noodzakelijk is vanwege de schadelijke langetermijneffecten ervan (als gevolg van de radioactiviteit van munitie met verarmd uranium)?

Antwoord 1, 2, 6 en 7

Nederland heeft in 2022 voor resolutie A/RES/77/49 (*Effects of the use of armaments and ammunitions containing depleted uranium*) van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties (AVVN) gestemd. Deze resolutie benoemt dat geen wetenschappelijke consensus bestaat over de langetermijneffecten van wapens en munitie met verarmd uranium. Nederland onderschrijft daarom, conform de resolutie, het belang van verder onderzoek naar de gezondheids- en milieueffecten van het gebruik van wapens en munitie met verarmd uranium.

Vanwege de wetenschappelijke onzekerheden over de gevolgen van het gebruik wapens en munitie met verarmd uranium, steunt Nederland inderdaad een voorzorgsbenadering. Dit betekent dat de Nederlandse strijdkrachten geen gebruik maken van munitie met verarmd uranium en dat Nederland deze ook niet levert aan andere landen.

Zoals de resolutie echter benoemt, is er geen internationaal verbod op het gebruik van deze wapens. In combinatie met de wetenschappelijke onzekerheden, maken andere landen andere keuzes in dezen.

Nederland spreekt daarom geregeld met internationale partners, inclusief de VS, over het belang om (potentieel) gevaarlijke stoffen te vervangen door on- of minder gevaarlijke alternatieven.

Vraag 8

Hoe voorkomt u escalatie van de oorlog, als bondgenoten steeds verder gaan in levering van omstreden wapens, zoals clusterbommen en munitie met verarmd uranium?

Antwoord 8

Het kabinet hecht eraan te onderstrepen dat deze oorlog enkel te wijten is aan de Russische invasie van Oekraïne. Rusland kan deze oorlog morgen stoppen door haar troepen terug te trekken, de vijandelijkheden te staken en de Oekraïense soevereiniteit te respecteren.

Rusland blijft echter doorgaan met deze aanvalsoorlog. Dat schept de noodzaak voor Nederland, bondgenoten en partners, om Oekraïne militaire steun te blijven leveren. Alleen zo kan Oekraïne zichzelf verdedigen tegen Russische agressie. Deze steun is in lijn met het internationaal recht en bij het

³ Aanhangsel van de Handelingen II, Vergaderjaar 2010–2011, nr. 2432 (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/ah-tk-20102011-2432.html>).

⁴ NOS, 7 september 2023, «Munitie met verarmd uranium naar Oekraïne, om tanks uit te schakelen» (<https://nos.nl/artikel/2489571-munitie-met-verarmd-uranium-naar-oekraïne-om-tanks-uit-te-schakelen>).

⁵ Nieuwsflits van NVMP-artsen, 7 september 2023 (www.nvmp.org).

leveren van steun houden Nederland, bondgenoten en partners voortdurend oog voor escalatierisico's.

Er is overigens geen indicatie dat de levering van munitie met verarmd uranium resulteert in verdere escalatie. Dit was bij de levering van dit type munitie door het Verenigd Koninkrijk eerder dit jaar ook niet het geval.